

Poština plačana v gotovini.




35

SLOVENSKI
ČEBELAR

Glasilo Čebelarskega
društva za Slovenijo

Štev. 7
1932



Članarina (naročnina) znaša letno 40 Din (18 Lir. 5'50 šilingov).

Vsebina:

Obisk dr. Franka Phillipsa v Jugoslaviji	97	Mesečni čebelarški razgovori	107
Majniška bolezen	101	Društvene vesti	108
Čebelarstvo v kranjskem okraju	102	Vesti iz podružnic	110
Opazovalne postaje	105	Drobiž	111

NOVOST ZA ČEBELARJE!

Knjigo Antona Žnideršiča: »NAŠA KOŠNICA« v srbohrvaščini pošljemo vsakemu čebelarju brezplačno na ogled. Če mu knjiga ne ugaja, nam jo mora tekom 8 dni vrniti, sicer zapade v plačilo.
Cena mehko vezani knjigi Din 30.—, v polplatno Din 40.— fco.
Konzorcij »Detajlista«, Ljubljana, poštni predal 37.

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

Sprejema v zavarovanje:

1. Proti požaru:
 - a) raznovrstne izdelane stavbe, kakor tudi stavbe med časom gradbe;
 - b) vse premično blago, mobilije, zvonove in enako;
 - c) poljske pridelke, žito in krmo.
2. Zvonove proti razpoki in prelomu, in steklo proti ubitju.
3. Sprejema v življenjskem oddelku zavarovanje na doživetje in smrt, otroške dote, dalje rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah.
4. Zavarovanje proti vlamu.
5. Posmrtninsko zavarovanje Karitas.

Zastopniki v vseh mestih in farah.

Mali oglasi za med, vosek in čebele.*

Prodajam nov čebelnjak za 14 A.-Ž. panjev in panje narejene leta 1930 in 1931 s čebelami vred. Cena nizka. Vse je na ogledu pri

Ivanu Jilgu, Zg. Bistrica, p. Slov. Bistrica.

6 rojev kupi po dogovoru M. Sotovšek, Fram pri Mariboru.

Močna čebelarška dira (voz) na vzmeteh, skoraj nova, nosilnost 3.500 kg, poceni na prodaj. Pojasnila daje Društvena Čebelarna v Ljubljani, Vošnjakova ulica 4.

* Pod tem naslovom objavljamo ponudbe članov. Ponudba sme obsegati samo naslov, predmet in ceno. Brezplačna je samo prva ponudba.

Društvo ima v zalogi

še mnogo starih popolnih letnikov po Din 20.— in posamezne številke po Din 2.—. Priporočamo jih posebno čebelarjem začetnikom. Naročite jih po dopisnici.

Ali ste že plačali članarino?

Ako ne, pošljite jo takoj.



GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI

UREJUJE AVGUST BUKOVEC, LJUBLJANA, GRUBERJEVO NABREŽJE ŠTEV. 14

Sklep za uredništvo 20. dne vsakega meseca. Pisma in denar v društvenih zadevah je naslavljalati na „Čebelarstvo društvo za Slovenijo v Ljubljani“. Naslov za blagovne pošiljke (vosek), naročila na čebelarke potrebščine: Blagovni oddelek „Čebelarskega društva za Slovenijo v Ljubljani“, Vošnjakova ulica 4

V Ljubljani, dne 1. julija 1932. / Številka 7.

Letnik XXXV.

Obisk dr. Franka Phillipsa v Jugoslaviji.



Čebelarstvo društvo za Slovenijo je dne 30. marca t. l. brzojavno obvestil urednik dunajskega »Bienenwattra«, gospod Sepp Schmid, da pride v Ljubljano dne 1. aprila ameriški čebelarški znanstvenik dr. Phillips Frank, univ. profesor v Ithaci (N. Y.).

Odbor je v naglici pripravil vse potrebno, da ga dostojno sprejme, ter sklical zvečer vse bližnje čebelarje na sestanek v restavraciji pri »Zvezdi«, kjer naj bi bilo tudi predavanje dr. Phillipsa. Dr. Phillipsa je povabila sovjetska vlada, naj pride v Moskvo zaradi proučevanja kavkaške čebele. Za to potovanje je porabil svoj polletni dopust, ki univ. profesorju pristojna vsakih 5 let. Med potjo v Rusijo je obiskal razne evropske države in proučeval čebelarstvo. Prišel je tudi na Dunaj, kjer se je sestal z urednikom »Bienenwattra« g. Seppom Schmidom. Ta ga je opozoril na domovino naše čebele. Dr. Phillips je takoj pristal, da obiše Slovenijo. Ker pa je bil ta obisk izven njegovega potnega načrta, je bil za nas določen le zelo kratek čas — 1½ dneva. Zaradi tega mu naše društvo ni moglo raz-

kazati vsega in mu podati popolne slike našega čebelarstva. Dr. Phillips potuje z lastnim avtom. Z njim potuje tudi njegova



soproga ga. Ithaca Phillips. Z Dunaja pa je pripeljal s sabo še urednika g. Sepp Schmidida in gdč. Köhler, ki se znanstveno udeležuje na čebelarskem polju.

Dne 1. aprila popoldne so došli gostje v Ljubljano in najprvo obiskali g. urednika

Bukovca. Ogljedali so si njegove čebele in društveno delavnico za satje in kramljali o čebelarstvu v Sloveniji.

Obveščeni po g. Bukovcu se je društveni odbor takoj sestal z gosti v kavarni pri »Slonu«. Od društva so bili navzočni gg. Verbič, Žnideršič, Babnik in Dermelj. Po kratkem pozdravu predsednika so bile medsebojne vezi takoj prav pristrčne. Gostje so bili zelo ljubeznivi. Sestavil se je program: zvečer v »Zvezdi« predavanje, drugi dan ogled čebelnjakov — Arkov, Babnikov, Tavčarjev na Viču, nato pa izlet na Gorenjsko v Boh. Bistrico k Strgarju. Banska uprava je dala društvu svoj avto na razpolago. Gostje so se hoteli drugi dan odpeljati na Koroško preko Ljubelja. Ker pa sta bila oba prelaza, Ljubeljski in Podkorenski, zasnežena, so se odpeljali zopet mimo Maribora na Dunaj.

Predavanje dr. Phillipsa. Ob 8 zvečer se je zbralo okrog 50 čebelarjev v restavraciji pri »Zvezdi«, da prisostvujejo predavanju dr. Phillipsa. Bil je zelo lep in zanimiv čebelarski večer.

Predsednik g. Verbič je pozdravil različne goste. Omenil je delo Amerike na književnem, gospodarskem in političnem polju. Našim čebelarjem je dobro znano ime dr. Phillipsa in njegovo udejstvovanje v čebelarstvu. Znano nam pa je tudi ime g. urednika Schmida z Dunaja, odkoder so prišli prvi nauki o čebelarstvu, ki jih je oznanjal naš Janša. Z zadovoljstvom so naši čebelarji sprejeli vest, da g. Schmid propagira našo čebelo. Naj bi gostje odnesli iz naše domovine najlepše vtise. Pozdravni govor je govoril g. predsednik najprej v slovenščini, potem pa še v nemščini.

Nato je predaval dr. Phillips. Ves njegov govor je prevajala v slovenščino gđc. Milena Pehani, mešč.-šol. učiteljica v Šiški. Prevajanje je bilo prav gladko. Za strokovne izraze pa ji je bil v pomoč še naš član g. Anton Sluga.

Dr. Phillips se je najprej zahvalil za prijazni sprejem in pozdrave. Prav rad se je odzval vabilu in prišel v naše kraje, da spozna domovino kranjske čebele. Pri-

nesel je pozdrave ameriških čebelarjev. Zagotavljal je, da naša dežela in naša čebela nista v Ameriki neznani. Mnogo ameriških čebelarjev čebelari z našo čebelo. S tem so napravljene vezi med nami in Ameriko. Vesel je bil, da je našo čebelo videl na domačih tleh, le žal, da mu je čas tako kratko odmerjen.

Poseben pozdrav je prinesel od našega rojaka prof. Franca Jagra, ki je njegov prijatelj in ki deluje sedaj na univerzi v Minnesotti. Mnogo sta govorila o naši čebeli. Jager je bil rojen blizu Ljubljane. Z 18. letom je prišel v Ameriko. Študiral je teologijo in postal duhovnik. Za časa študij je čebelarstvo precej zanemaril. Ko pa je bil posvečen v duhovnika, se ga je zopet lotil. Naročil si je najprvo italijansko čebelo. Ni bil zadovoljen z njo. Zamenjal jo je s »Kranjico«, ki ga je jako zadovoljila in osrečila. Jager je pomemben čebelar, ki vzdržuje zvezo s svojo domovino. Govornik bi rad dobil dovoljenje, da bi ga smel pozdraviti v imenu slovenskih čebelarjev. (Navdušeno ploskanje!) Dr. Phillips je mnogo slišal o nas in naši čebeli tudi od pokojnega Franka Bentona, ki je zaradi čebel prepotoval ves svet. Bil je v Palestini, Italiji, na Ciprskih otokih in prišel tudi v Slovenijo. Živel je več let v Ljubljani, tri leta pa v Kranju in pošiljal matice v Ameriko. Ko se je vrnil v Ameriko, je bil nameščen v ministrstvu za kmetijstvo v Washingtonu. Dr. Phillips je bil njegov asistent dve leti. Od njega je mnogo zvedel o »Kranjici«. Od njega je tudi mnogo naših čebel v Ameriki. Ko je Benton opustil mesto pri ministrstvu, je postal dr. Phillips njegov naslednik. Kot prijatelju Jagra in Bentona so mu bile razmere s »Kranjico« že precej znane.

Urednik g. Bukovec me je vprašal, je dejal govornik, zakaj »Kranjice« v Ameriki niso bolj znane in razširjene. Vzrok za to je iskati v zgodovini. Znano je, da čebela ni doma v Ameriki. Prve čebele so prišle tja leta 1604 iz Holandske. Bile so neke črne čebele, ki so mnogo rojile, a delo ž njimi je bilo zelo težko. Pozneje so ame-

riški čebelarji zvedeli o delovanju in izumih Dzierzona. V tistih časih pa se je začela uvažati v Ameriko »Italijanka«, in sicer ne naravnost iz Italije, temveč preko Švice. Te čebele so bile boljše in so se hitro udomačile. 30 let potem ni bilo nobeno novo čebelno pleme uvoženo. Pozneje pa so začeli uvažati nove pasme, med temi tudi »Kranjice«. Ker je bila »Italijanka« že tako zelo znana in razširjena, je bilo težko druge ljudem vsiliti. V Ameriki je mnogo čebelarjev; nekateri imajo radi »Italijanke«, nekateri pa »Kranjice«, »Palestinke« itd.

Sedanja »Ameriška čebela« se je precej oddalila od prave »Italijanke«. V teku stoletij se je prejšnja »Italijanka« aklimatizirala in postala nekaka ameriška italijanka. Precej let niso »Italijank« uvažali. Ko je pa predlanskim prišlo zopet nekaj italijanskih čebelnih družin v Ameriko, so spoznali, da se sedanje italijanke zelo razlikujejo od starih prejšnjih. Ameriška italijanka je svetlejša barve ter je zmožna več zalegati, pa ne samo obilneje, marveč tudi dalje časa kot »Italijanka«. V koliko se je Italijanka poameričanila, se pa še ne da natančno ugotoviti. Čebelarji so se splošno trudili, da bi z njo dosegli več uspehov.

Dr. Phillipsu se zdi, da je mnenje v Evropi o ameriških čebelarjih precej napačno. Tu splošno mislijo, da imajo v Ameriki vsi čebelarji mnogo panjev in mnogo medu. V Ameriki je 800.000 ljudi, ki se ukvarjajo s čebelarstvom. Povprečno pride na vsakega po 10 panjev. Eno desetino medu porabijo v domačem gospodinjstvu, drugo izvažajo. Čebelarski listi objavljajo sicer lepe slike ameriških čebelarstev, toda te slike so le od največjih čebelarjev. Najbolj razširjen panj v Ameriki je Langstrothov, pri nas znan kot magazinski panj. Ta tip panja je uporaben le v Ameriki. V Evropi je najbolj razširjen Dzierzonov. Ta dva panja bosta kazala zgodovino in metode čebelarjenja.

Drugo napačno mnenje v Evropi je, da imajo Američani mnogo medu. Dr. Phillips

želi, da bi to tudi res bilo, a žal ni tako. Neki čebelar je sicer res neko leto v Kaliforniji začel spomladi z 263 panji. Do konca leta so se mu namnožili na 800. Isto leto je pridelal 45.000 funtov medu. To pa se ni zgodilo potem nikoli več. Prav dobre letine so bile v Ameriki le dvakrat v 50 letih.

Še na nekaj nas je opozoril g. predavatelj. Iz ameriških čebelarskih časopisov je razvidno, kako hitro opravlja ameriški čebelar vsako delo. Vedeti je treba, da je ročni delavec v Ameriki zelo drag. Strojno delo pa je precej poceni. Zato mora vsak čebelar skrbeti, da si čimprej nabavi toliko panjev, da se mu delo s strojem izplača. Da znižajo stroške, se poslužujejo različnih posebnih načinov. Američan hitro dela, zato lahko opravlja več panjev.

V začetku so imeli Američani panje brez satnikov. Ko so jih izumili, so se hitro udomačili. Nastala je potreba, da smo pridelovali med v malih satnikih (boxes). Do te dobe pa je znanost tudi že toliko napredovala, da smo vedeli, kaj je med in kakšne koristi nam nudi. Zato se je hitreje razpečaval. L. 1896 je izšel zakon o čebelarstvu, ki je to panogo zelo dvignil. Predpisane so bile etikete na posodah, da se doseže kontrola nad medom. Čebelarji so potem začeli razpečavati tekoč med. Splošno se proda devet desetin tekočega medu in le eno desetino v satju. To pa je povzročilo, da so začeli ljudje še bolj gojiti čebele. Ker je cena medu začela padati, so čebelarji bolj ekonomsko izrabljali čas pri čebelarskih opravilih. Statistika je ugotovila, da vsak čebelar dela z izgubo, ako porabi za delo pri posameznem panju na leto več kot tri ure, kajti delo v Ameriki je drago.

Med vojno se je produkcija medu štirikrat povečala. Ta povišek je bil v prid konsumu Amerike. V krizi, ki sedaj tlači ves svet, je Amerika mnogo izgubila, ker se je blago čez mero pocenilo. To je vzrok nezadovoljnosti čebelarjev. Dolžnost je, da čebelarji glede pridelovanja medu posvete vse svoje moči državi. Amerika de-

la, da bi ljudje uživali več medu in da bi se ne uvažal. V zadnjih 25 letih so uvedli v čebelarstvo znanost, ki prej ni obstojala. Predpostavili so načelo, da ni treba, da bi bile stare navade vselej prave in na podlagi tega so našli mnogo novega. Spoznati je treba najprvo življenje čebele in njeno delo. Proučevali smo anatomijo in biologijo čebele. Raziskovali smo vse to na edino pravem prostoru, to je v čebelnjaku.

Dr. Phillips in njegov tovariš Dimer sta leta 1911 proučevala prezimovanje čebel in določila važne temelje za uspešno prezimovanje. Glavno je, da vemo, kaj delajo čebele pozimi. Dve leti smo proučevali samo to. Ko smo rešili to uganke, so postali vsi problemi prezimovanja enostavni. Pri 13° C se začno čebele zbirati v zimsko gručo. Kakor pada toplota zunaj, tako se zvišuje v panju. Na čebele, ki jih prezimljemo, moramo zlasti dobro paziti, ker so določene za vzrejo novega rodu spomladi. Skrbeti moramo zato, da pozimi ne omagajo preveč. Največje njih delo pozimi je proizvajanje toplote. Zato moramo čebelnjak dobro zavarovati in panje odeti, da se ne izgubi preveč toplote. Dognali in tudi preizkusili so, da se med zimo najbolje počutijo, ako odenemo panje okrog in okrog s 1/2 m debelim pažem iz papirja ali žaganja; to pa ni za vsakega praktično. Večina čebelarjev premalo paži panje. Važno je tudi, koliko medu naj pustimo čebelam čez zimo. V prejšnjih časih so jim čebelarji vsak dan dajali po male porcije medu ali sladkorja. Müller pa je določil sedanji način prehrane in ga označil za najboljšega. V Ameriki se drže pravila, da je za spomladno pitanje čas jeseni. Po tem načelu sta se ravnala tudi dr. Phillips in Müller. Množina medu, ki je čebelam čez zimo potrebna, znaša 45 funtov. Te količine pa ne dajejo vsi čebelarji. Večina medu ostane čebelam do zgodnje pomladne paše. Priporočali so čebelarjem, naj jim puste polovico nabranega medu za zimo. Čebele prezimijo le v zgornjem predelu, ki je poln medu, spodnji predel je pa prazen. Vsako leto ne porabijo enake

množine. Pravijo, da je za čebelarja dobičkonosno tisto leto, v katerem porabijo vso zimsko hrano. Dr. Phillips je menda hotel s tem reči, da so čebele takrat zelo močne, to pa vpliva na množino pridelka.

Končno je dr. Phillips želel, da mu čebelarji stavijo razna vprašanja, ki jih bo drage volje pojasnjeval. Zahvalil se je še enkrat za prijazni sprejem in izjavil, da je srečen, da je videl našo domovino. Zelo rad bi bil tu poleti in videl naše lepe gore in doline. Toda človeku, ki raziskuje, to ni mogoče. Treba je, da hiti naprej in da čim več pridobi.

Koncu govora je sledilo navdušeno ploskanje čebelarjev. G. predsednik Verbič se je predavatelju toplo zahvalil. Nato se je za pozdrav zahvalil tudi g. Schmid v svojem imenu in v imenu gđč. Köhlerjeve. Izjavil je, da imajo vsi čebelarji isto veselje in iste bolečine, vsi pa hočemo delati za napredek čebelarstva.

Po predavanju je bil razgovor.

Čebelarji so stavili razna vprašanja. Glede prezimljanja je pripomnil g. Schmid, da imajo Američani posebne panje, ki jih niso zadostno zazimljali. Tam traja zima ponekod od septembra do maja. Mi imamo čebelnjake, ki so gorkejši. Mi puščamo čebelam po 10—15 kg, Američani pa jim morajo pustiti 20—25 kg medu. Mi pitamo tudi spekulativno, Američani zato nimajo časa. Zato imajo posebno spekulativno pitanje, ki ga izvrše jeseni.

1 kg medu velja v Ameriki pol dolarja, na debelo pa 15—20 centov, vosek je nekako po 36 centov. Za vosek je sedaj cena zelo nizka, enako tudi za med.

Čebelarji sami vzrejajo matice in jih zamenjujejo vsaki dve leti, v velikih panjih pa tudi vsako leto. Matic ne barvajo, ampak jim pristrizejo krila. V juliju nimajo v Ameriki po večini nikake paše. Omejevanje zalege tam ni v navadi, ker hočejo izkoristiti vso pašo.

Čebelarji v vzhodnem delu Amerike prodajajo med v bližini mest ugodneje, na deželi pa z izgubo, v zahodnem delu ga pa prodajajo za vsako ceno, zato je mo-

goče, da pride ameriški med v Hamburg po 10 centov. Schmid prodaja med na Dunaju po 4-50 do 5— šilingov, drugi čebelarji celo po 6 šilingov. Na Dunaju prodajajo med bolje, na deželi slabše. Cene so nekak diktat v trgovini.

V Ameriki se je svoj čas prezimovalo v kletih. Sedaj pa se vedno bolj uveljavlja prezimovanje na planem.

S tem je bilo konec razgovora. Dr. Phillips se je še enkrat zahvalil vsem čebelarjem in še posebej gđc. Pehani za dobro prevajanje. Tudi predsednik g. Verbič se je še enkrat zahvalil dr. Phillipsu in Schmidu za prihod in ljubeznivost.

Izlet na Gorenjsko. Drugi dan je odbor napotil dr. Phillipsa in njegovo spremstvo do vzornih čebelarstev g. ravnatelja Arka v Ljubljani in g. Janka Babnika v Rožni dolini na Viču. Dr. Phillips se je čudil spretnosti naših čebelarjev in z ozirom na zgodnji letni čas zelo dobremu razvoju čebel.

Odbor je imel v načrtu, da predstavi gostom tudi druge čebelarje na potu k našim eksporterjem čebel: g. Strgarju v Bitnjah pri Boh. Bistrici in g. Ambrožiču v Mojstrani, katerih podjetje je hotel dr. Phillips vsekakor videti. Gostje so se odpeljali ob 9 iz Ljubljane. Spremljali so jih gg.: predsednik Verbič in odbornika Žnidaršič in Babnik. Zaradi zelo slabega vremena, zaradi pičlo odmerjenega časa in ker čebelarjev ni bilo mogoče pravočasno obvestiti o posetu, je bilo ogledovanje dru-

gih čebelnjakov bolj zunanje in deloma celo le iz daljave.

V Bitnjah, kamor so dospeli po 12. uri je g. Strgar vso družbo ljubeznivo sprejel in pogostil. Njegova poslovodkinja, ki dobro obvlada angleščino, je pa razkazala in raztolmačila Strgarjeve delavnice, njegov kranjski panj, prirejen za transport, prevozne zabojčke za roje, prašilne panničke, grafično ponazoritev bivališč njegovih kupcev, ki so posejani po vseh delih sveta, in drugo. Čebel pa g. Strgar ni mogel pokazati, ker so bile še vse v zimski odeji.

Kaj kmalu je prišel čas odhoda. Na potu nazaj se je družba ustavila za pol ure na Bledu. Jezero je bilo v ledenih sponah in je bilo podobno zasneženi ravnini. Vendar je napravil Bled s svojimi krasnimi stavbami in svojo divno okolico na goste izreden vtis.

Z Bleda je bila zaradi poznega časa edino še možna pot v Zabreznico, v rojstni kraj našega svetovno znanega, v 18. stoletju živečega čebelarja Antona Janše. Njegove rojstne hiše ni več. V steno hiše, ki je pozneje nastala v neposredni bližini njegovega doma, je vzdana Janševa spominska plošča. Dr. Phillips je kakor pri vseh zanimivostih tudi tukaj napravil več fotografskih posnetkov.

V Zabreznici se je družba ločila. Ko so se iskreno poslovili, se je odpeljal ameriški učenjak z ostalimi tujci čez Kranj in Kamnik v Avstrijo.

Majniška bolezen.

Dr. G. Goetze — Landsberg



V sako leto maja meseca napravlja neko zažognetno odmiranje čebel mnogo preglavic ne le praktičnemu čebelarju, marveč tudi znanstveniku. Mlade in stare čebele cepajo obilno z brade na tla in ne morejo zleteti. Za ta pojav so navedli najrazličnejše vzroke. Do-

slej pa vemo samo, da ta bolezen nima nič skupnega s črevesno kugo, ki jo povzroča Nosema apis. Majniška bolezen ni nalezljiva; izbruhne nenadoma in ravno tako izgine.

Majniško bolezen smemo še najbolj primerjati s »pokvarjenim želodcem«, ki pa ima lahko različne vzroke. Zdi se, da so nekaterim že na sledu. Čebelarjem je znano, da se napravi na krajnih satih panjev,

ki pozimi močijo, mnogo plesnobe, ki jo povzročajo majhne glivice. Te vsebujejo strupene snovi, ki ne izginejo niti potem, ko je plesen odmrta. Imamo tedaj opravka s strupenimi glivami.

Spomladi, ko se zalega bolj in bolj množi, začnejo čebele čistiti tudi krajne sate. Ker opravljajo to delo jako temeljito, odstranijo tudi plesen. Marljive snažilke se pa pri tem zastrupe s strupenimi glivicami in postanejo žrtev svojega poklica. Iz Röschovih proučavanj pa vemo, da opravljajo posle snažilk zlasti mlade čebele. Zato pa postanejo žrtve majniške bolezni zlasti mladice.

Mnogi pripisujejo majniško bolezen uživanju pokvarjene ali strupene obnožine ali pa čezmernemu uživanju tega hranila. Resnica je, da je črevesje obolelih čebel natrpano z obnožino. Čebelarji dolže to ali ono rastlino, da povzroča bolezen. Očitno pa je, da užita obnožina ni nanovo

nanesena s spomladanskega cvetja, marveč stara pokvarjena iz krajnih satov, ki so čez zimo postali plesnivi. Mlade čebele, ki pripravljajo pičo za zalego, jo uživajo in popadajo. Rösch dokazuje, da obole za majniško boleznijo največ 10 dni stare čebele (dojilje!).

Preiskave grofa Vitzthuma in Tovmanova so pokazale, da so glivice plesni na satju čebelam mnogo bolj nevarne, nego doumevamo, in da jih moramo zaradi tega odločno zatirati z odstranjevanjem plesnivega satja.

(Literatura: Graf Vitzthum, H. (1929). Preiskavanja o vzrokih majniške bolezni. Archiv f. Bienenkunde, Bd. X, S. 81—101. — G. A. Rösch (1927). Beiträge zur Kenntnis der Maikrankheit. Archiv f. Bkde. Bd. VIII, S. 171—176. — C. Tovmanov (1931). Action des champions entomophytes sur les abeilles. Annales de Parasitologie, IX, 462—482.)

Čebelarstvo v kranjskem okraju.

Fr. D. Jug — Brezje.

L. Tržiško okrožje.

(Dalje.)



Kranj - Tržič kliče železniški sprevodnik na kranjskem kolo-dvoru, ko prisopiha vlak iz Ljubljane. Navadno stoji tržiški vlak z maloštevilnimi vozovi na krajnem tiru ob kolo-dvorskem poslopju. Potniki vstopijo in vlak jih odpelje čez železniški most na levi breg Save, odtod pa po slikoviti ravnini pod Kriško goro skozi Naklo, Duplje in Križe v Tržič. Dolžina te lokalne železnice znaša samo 15 km.

Tržič je industrijsko mesto s 3244 prebivalci. Ima tvornice za čevlje, usnje, kose in veliko predilnico. V mesto vodita dve cesti: državna iz Kranja in okrajna iz Podbrezja—Podnarta. Stisnjeno je v trikotno kotlino brez polja in travnikov. Obdajajo ga obsežni gozdovi, planina in visoke gore.

Skozi mesto dereta reki Moščenik, ki prihaja izpod Ljubelja, a se pod Tržičem združuje z Bistrico, ki izvira visoko v Košuti ter se izliva blizu Podnarta v Savo. Ob Bistrici se vije proti severovzhodu lepa romantična cesta, ki se vzpenja do zna-nega posestva barona Borna v Putehofu. Odtod se pa križajo razne peš-poti v planine in na gore. Najprometnejša turistijska postojanka v tem kraju so gotovo Kofce (1505 m) s krasno planin-sko kočjo s kapelico.

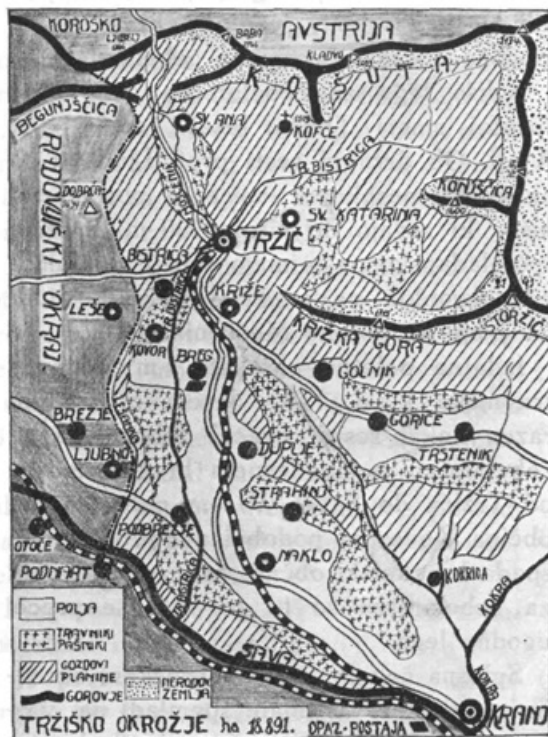
V tako zvanem »gornjem koncu« Tržiča se pa začneja druga dolina, po kateri vodi državna cesta čez Ljubeljski prelaz (1026 m) na Koroško. Cesta se vije ob potoku Moščeniku, na katerem je cela vrsta industrijskih obratov. Ob cesti kako uro hoda od Tržiča je občina Sv. Ana, ki spada pod Tržič. Od gornje Bistriške doline nad Tržičem se zapadno razteza

med gorami velika gozdnata dolina, v kateri leži občina Sv. Katarina-Lom.

Središče tržiškega okrožja je znana Kriška gora ali Kukovnica (1715 m), s katere je diven razgled po vsej Gorenjski. Ob njenem zapadnem vznožju je venec lepih vasi ob reki Bistrici. Na levem bregu sta župniji Križe in Duplje z mnogoterimi manjšimi vasicami, na desnem pa Kovor in Podbrezje. Občina in župnija Naklo spada v politično upravnem oziru že pod Kranj, po svojem čebelarškem pomenu pa še v tržiško okrožje.

Biser vsega okrožja po naravni lepoti pa je gotovo zdravilišče Golnik pod Kriško goro med Križami in Goričani na samotnem gozdnem kraju v višini 500 m. Ta kraj je tako skrit, da ga ni videti od nikoder poprej, dokler ne pridemo bliže, ko ga pa zagledamo, smo očarani od njegove lepote, še bolj pa od krasnih, razkošno in moderno urejenih zdraviliških poslopij, ki so jih tu zgradili v zadnjih letih. Podnebje je tu prav milo, zrak zaradi obširnih smrekovih gozdov zelo čist in zdrav. Megle ni, niti vetrov, ker jih s severa in severovzhodne strani prestrezata Storžič in njegovo predgorje, tako da se solnce z južne strani

uveljavlja z vso blagodejnostjo tudi pozimi. — Celo tržiško okrožje obsega šest občin in sedem župnij z 11.144 prebivalci. Po-



vršina znaša okrog 190 km². Z ozirom na kulturo zemlje je razdeljena po posameznih občinah takole:

Občine	Njive	Travniki	Pašniki	Sadovnjaki	Vrtovi	Gozdovi	Nerodovita zemlja	Skupaj
Naklo	619	317	79	53	2	1.941	168	3179ha
Križe	507	502	62	65	9	831	83	2059 »
Kovor	233	340	175	42	9	770	72	1641 »
Tržič	12	113	6	7	10	321	19	488 »
Sv. Katarina	70	483	1.127	14	3	5.638	227	7562 »
Sv. Ana	61	516	591	15	2	2.148	629	3962 »
Skupaj	1.502	2.271	2.040	196	35	11.649	1.198	18891ha

Čebelarstvo ima v tržiškem okrožju navidezno dobre pogoje. Večina zemlje je porastla z igličastim drevjem in s pašniki, vendar je tudi precej polja in sadovnjakov. Jeseni sejejo tudi toliko ajde, da zadostuje, ako je meditev ugodna, za domače čebele, razen v občinah Sv. Ana in Sv. Katarina.

Najugodnejše lege za čebele so v vaseh ob cesti med Križami in Golnikom, to so: Vetrne, Senično in Vojvodinski gozd. Duplje, Naklo in vse vasi ob železnici pa leže na odprtem polju. To ni baš ugodno za čebelarstvo, vendar so tudi tod gosto naseljeni čebelnjaki. Tržič sam ne prihaja v poštev za čebelarstvo, kakor tudi ne ob-

čina Sv. Katarina-Lom, dasi je zelo obsežna. V tej dolini namreč ovirajo čebelarstvo precej ostri vetrovi, ki prihajajo od severa čez visoko gorovje. Več zavetnih leg je visoko v planinah, ki jih pa ni mogoče doseči z vozovi s čebelami.

Boljšo lego za čebelarstvo ima v nasprotni smeri Tržiča ležeča očina Sv. Ana. Ob državni cesti proti Ljubelju so na redko naseljene vasice in posamezne hiše, ki segajo do višine 900 m. Obilno spomladansko pašo imajo čebele po solčnih obronkih na resju, nekoliko tudi na vrbju ob potoku Moščeniku.

Izdatna poletna paša sta smreka in travniška kadulja. Jesenske paše ni razen nekaj resja. Precej dobra lega za čebelarstvo je na desnem bregu Bistrice od Tržiča do Save. V tem pobrezju sta občina Kovor in podobčina Podbrezje, ki spada k nakelski občini. Svet je valovit in za čebelarstvo so tu pa tam še precej ugodne lege.

Splošna čebelna paša v tržiškem okrožju je na tehle rastlinah: spomladi na vrbovju ob reki Bistrici, resju, leski, telohu, borovnicah in sadnem drevju,

poleti na travniški kadulji, smreki, lipi, domačem kostanju in raznih deteljah. Nekaj daje tudi gozdna planinska pašna, v kolikor jo čebele dosežejo. Vendar trdijo čebelarji, da je vir donosa le smreka, ki medi v pazduhah mladih vršičkov v začetku junija meseca.¹ Ako odpove ta, se točila ne vrtijo. Hoja ali gozdovi v pravem pomenu pa v tem kraju medijo le redkokdaj in še to le kratek čas.

Prav dobrih čebelarskih letin je v tem okrožju malo. Kraj je podvržen hudim nalivom. Suša je tole redkokdaj, ker je pokrajina preblizu visokih Alp. Na njih se v vročih poletnih dnevih kaj radi zbirajo težki oblaki, ki donašajo v dolino hude nalive in na medeče rastline kvarno vplivajo.

Koliko je v tem okrožju čebelarjev in koliko je bilo zazimljenih panjev v letu 1931/32, ter tudi, koliko je približno pašnega polja, in koliko je panjev v posameznih občinah in v vsem okrožju na 1 km² ter koliko jih spada na 100 prebivalcev v občini in okrožju, nam kaže pričujoča razpredelnica.

Občine	Višina nad morjem	Število prebivalcev v občini	Število čebelarjev	Število kranjčev	A.-ž. panjev	Panjev raznega sestava	Vseh panjev skupaj	Število panjev na 100 prebivalcev	Pašnega polja (približno) km ²	Število panjev na km ²
Naklo	406	2073	22	120	123	18	261	12.59	11	23.63
Križe	505	2665	21	117	85	34	236	8.85	12	19.66
Kovor	514	1586	9	56	32	46	134	8.44	8	16.75
Tržič	525	3244	2	10	12	4	26	0.80	2	13.00
Sv. Katarina	642	980	6	24	—	6	30	3.00	16	1.87
Sv. Ana	800	596	8	17	22	66	105	17.61	12	8.75
Skupaj	—	11.144	68	344	274	174	792	7.10	61	12.98

Na razpredelnici sta tudi župniji Goriče in Trstenik, ki bi ju z ozirom na zemljepisno lego lahko prištevali v tržiško okrožje, a ker spadata v občino Preddvor, nista upoštevani v tem okrožju, temveč pri koprskem.

Važnejši podatki. Tržiško okrožje s 6 občinami žalibog nima čebelarske podružnice, ki bi tudi v tem okrožju bila zelo na mestu. Leta 1920 je bila sicer ustanov-

ljena v Podbrezjah, za to in sosednjo občino Ljubno — to je bilo v času sladkornih dni — a ni bilo zanjo zanimanja. Zaradi slabega vodstva in premalega članstva je kmalu propadla. Treba bo pa na vsak način delati na to, da se zopet ustanovi.

¹ Tukajšnji čebelarji menijo, da smreke ne medijo vobče vsepovsod, temveč le na solčnih legah v posameznih skupinah, t. j. v mešanih gozdovih in na pašnikih.

Njen sedež naj bi bil Križe - Breg ali pa Duplje, ker je tu središče okrožja in največ naprednih čebelarjev.

Pač pa imamo v tem okrožju čebelarstvo opazovalno postajo, in sicer na Bregu pri Križah. Vodi jo, kakor je razvidno iz mesečnih poročil, že od leta 1927 prav vzorno vneti in zelo agilni posestnik in čebelar Janez Golmajer.

Način čebelarjenja v okrožju je kaj pester. Med 174 panji raznih sestavov so še dunajčani, dzierzonovci, gerstungovci in nekaj tudi varlovcev, večina pa je še nemške normalne mere s prečnim satjem. Vendar številke kažejo, da A.-Ž. panj tudi tukaj prodira.

Razveseljivo dejstvo je, da čebelarji še dosti vzorno čebelarijo, dasi med njimi ni enotnosti. Stare navade, n. pr. moritev čebel z žveplom so opustili, ter jim ne moremo očitati nazadnjaštva. Le kar se tiče strokovnega pouka in organizacije, jih loči neka samozavestna trmoglavost od naprednega čebelarskega sveta. Toda stari čebelarji s starimi navadami polagoma zginjajo. Na njih mesta pa stopajo novi, od katerih bi bilo pričakovati več razumnosti za napredek in za organizacijo.

Zdravje čebel v okrožju je povoljno. Razen kake majhne spomladanske griže že

več desetletij ni bilo čuti o kaki kužni bolezni. Ugotovljeno je, da je tudi čebelno pleme čisto, t. j. samo domača siva kranjska čebela.

Med, kolikor ga čebelarji pridelajo preko svoje potrebe, ga lahko prodajo, ker te kraje v poletnem času zelo obiskujejo tujci. Veliko medu pa tudi porabita mestí Tržič in Kranj ter zdravilišče Golnik. Točil za med je v tem okrožju 16 in 2 stiskalnici za vosek.

Nekdaj je bila tudi v tem okrožju razvita kupčija z živimi čebelami. Po vojni je propadla. Kot v zora nekdanjih starih čebelarjev se moremo predvsem spomniti Luke Ahačiča pri Sv. Ani. Pred 25 leti je še čebelarjih s 150—180 kranjiči, ki jih je prevažal na razne kraje v pašo. Bil je pravi mojster v čebelarstvu, pa tudi blag mož in dober svetovalec, posebno čebelarjem-začetnikom.

Njeega nasleduje sedaj pri Sv. Ani znani posestnik in čebelar Jakob Meglič, ki je prvi nastopil pot umnega čebelarstva ter že pred leti uvedel v občini panje s premičnim delom. Od leta 1926 pa čebelarji tudi z A. Ž. panj. Med vzorno napredne čebelarje prištevamo tudi lahko Zdravilišče na Golniku, Golmajerja na Bregu, Škrjanca v Dupljah ter Marklja in še več drugih mož v Pobreški in nakelski župniji.

Opazovalne postaje.

Julij Mayer — Dob pri Domžalah.

Mesečno poročilo za mesec maj 1932.

»Ljubi maj, krasni maj,« nas je letos pustil na cedilu. Prva tretjina meseca je bila po večini deževna. Ponekod je izborno medila borovnica ob tem času, pa so bile čebele preveč ovirane po dežju in vetru ter niso mogle izrabiti obilice nektarja. Močno solnce v drugi tretjini je pognalo sadno drevje v cvet. Bilo ga je izredno mnogo, rekel bi, skoraj preveč, ker je vse sadno drevje istočasno cvetelo. Pa tudi na njem niso imele čebele posebne bere, ker je neverjetno naglo odcvetelo. V moji okolici je bil cvet v petih dnevih osut! Zadnjo tretjino meseca je zopet pokvaril dež. Roji so

se letos precej zakasneli. Prvi mi je bil javljen 16. maja, in sicer v kraju s pomladansko pašo na resju. Vobče so letos čebelarji predstavljali v drugi polovici meseca.

Krajevna poročila.

Bučka. Akacije v zadnji tretjini meseca čebele niso mogle izrabiti, ker so bile zaradi dežja in vetra ovirane. Prestavljali smo sredi maja.

Cezanjenci. Vedni vetrovi, malo solnca in pa deževje ovirajo čebele na izletavanju, rastlinje pa v razvoju. Kakor vse kaže, bo malo

Mesečni pregled za maj 1932.

Kraj	Višina nad morjem m	Panj je teže							Zračna toplina			Dni je bilo									
		pridobil v			izgubil v			v mesecu čistih dkg		največ pridobil	najvišja	najnižja	srednja mesečna	izletnih	deževnih	snežnih	oblačnih	poljasnih	jasnih	vetrovnih	
		1.	2.	3.	1.	2.	3.	pri-	po-												
		mesečni tretjini dkg						dobil	rabil	dkg	dne	C°									
Vič pri Ljubljani .	298	30	130	—	70	40	50	—	—	40	18	+29	+4	+15.7	27	16	—	4	4	23	14
Št. Vid n. Ljubljano	314	15	40	—	140	45	115	—	245	20	19	+27	+2	+13	29	18	—	3	14	14	20
Tacen pod Šmarno goro	314	5	65	25	95	110	105	—	225	50	14	+29	+3	+14.4	30	8	—	13	8	10	24
Virmaše pri Škofji Loki	361	—	120	5	—	—	50	75	—	55	19	+26	+7	+15.8	30	13	—	6	17	8	28
Blejska Dobrava .	577	—	—	50	25	45	60	—	80	20	29	+23	+5	+13.2	23	6	—	7	12	12	—
Dob	305	80	170	130	80	—	100	200	—	40	18	+28	+1	+13	26	9	—	5	7	19	10
Rova na Gorenjsk.	350	255	320	5	190	25	155	210	—	120	6	+28	+3	+14.7	29	12	—	4	15	12	6
Breg-Križe	483	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cerknica	575	15	270	80	25	—	60	280	—	60	14	+26	—	+13.2	29	13	1	5	16	10	22
Sv. Gregor pri Ortneku	736	24	336	90	78	30	20	322	—	90	17	+27	—3	+14.2	30	10	1	2	10	19	12
Krka	300	55	110	225	20	5	—	365	—	25	29	+27	+3	+14.5	29	11	—	9	12	10	12
Vavčja vasp. Semiču	280	90	645	215	45	—	50	855	—	110	18	+26	+6	+16	30	13	—	6	12	13	21
Novo mesto	180	250	400	500	70	—	60	1030	—	120	27	+33	+2	+16.5	30	13	1	4	18	9	12
Leskovec p. Krškem	186	—	300	630	90	—	20	820	—	200	24	+29	+4	+16.8	30	13	—	1	22	8	9
Podava na Drav. polju	255	10	150	300	50	20	15	375	—	110	24	+27	—	+14.8	30	12	1	2	26	3	29
Sp. Ložnica p. Žalcu	252	215	610	405	135	35	260	800	—	120	22	+21	+1	+13.8	29	11	1	3	23	5	29
Radvanje p. Marib.	270	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+28	+1	+16.8	26	3	—	2	5	24	2
Sv. Duh na Ostrem vrhu	536	10	95	100	40	15	5	145	—	28	27	+26	+1	+10.5	30	9	1	3	18	10	9
Predanovci	195	—	20	315	60	80	—	195	—	120	31	+23	+7	+16.4	27	4	—	3	17	11	20
Cezanjevci	182	10	90	230	40	80	180	30	—	90	21	+29	+2	+17.2	29	15	1	3	22	6	24
Muta	387	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+27	—	+15.2	29	12	1	7	8	16	12
Bučka	307	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+32	+2	+17	27	8	1	8	17	6	23
Nedeljica pri Turnišču	170	25	20	255	35	195	—	70	—	50	21	+28	+1	+16.3	23	8	—	6	5	20	8
Koprivnik pri Kočevju	628	—	—	—	—	—	—	120	—	50	20	+26	—	+12	29	12	1	—	—	—	—
Studenci p. Marib.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

¹ Vsi panji razen radvanjskega so A.-Ž. sestava.

cvetličnega medu in tudi rojev. Razvoj ni tak kot bi moral biti v tem času.

Cerknica. Letos imamo zelo zakasnel razvoj. Prestavljali smo 20. do 25. maja.

Leskovec. Češnje je ubil dež. Prvi roj iz eksportovca smo beležili 21. maja; iz drugih panjev še nočejo rojiti, dasi čebelarji komaj čakajo nanje in so vsi roji že naprej prodani. Kot posebnost moram zabeležiti še to, da je v okolici letos postalo izredno mnogo panjev brezmatičnih.

Novo mesto. Pretekla zima je zahtevala zelo mnogo žrtev. Opustošenje čebelnjakov, posebno s kranjčji je veliko. Prestavljali smo dva tedna pozneje kot lani.

Podova. Akacija cvete, da se kar veje šibijo, a dež uničuje bero (kot vsako leto). Tudi inkarnatko je dež »zarosil«. Pomladi in poleti v splošnem niti ne računamo na kak večji donos.

Rova. Nabrale so nekaj na češnji in borovnici. Pozni roji bodo letos.

Sv. Gregor pri Ortneku. Razvoj v panjih je dovoljen, zalege obilo, a okrog so prazne celice, kajti ves nektar obilnega cvetja sproti posušijo mrzli vetrovi.

Virmaše. Češnje je pral dež in so čebele dobile le nekaj obnožine. Sadno drevje so dobro brale in tudi precej donesle. Rojev meseca maja ni bilo, razen nekoliko v okolici.

Ali ste že poravnali članarino? Ako ne, pošljite jo takoj.

ČTIVO ZA ZAČETNIKE



Mesečni čebelarški razgovori.

J. Mayer — Dob pri Domžalah.

Mesec julij.



b kresu naravni razvoj čebelnega gnezda že prekorači višek. Plemenjaki so odrojili in ustanovili po več novih družin. Kakor neki skrivnostnik ukazuje po vsem čebelnjaku: Dovolj smo že ustvarili novih rodov, sedaj poskrbimo zase, za zimo se nam je pripraviti! Dasi je zima še daleč, vendar se že kažejo prve priprave nanjo. Plemenjaki, tudi oni, ki smo jim zabranjevali rojenje, ne stremijo več za rojenjem. Sicer še ta ali oni panj v juliju roji, toda vobče ga je naгон rojenja minul. Vse sile pa usmerijo čebele na ureditev gnezda za zimsko dobo: med odlagajo bolj v plodišče nad zalego in okoli nje. Neposredno okoli zalege pa se širi in veča venec obnožine, ki jo sedaj posebno nudi pravi kostanj. Vsako prazno ali nanovo izpraznjeno celico napolnijo takoj. Matica kmalu ne bo več imela prostih zibelk...

Med tem pa padajo pod ostrimi kosami še zadnji pestri travniki in z njimi usihajo viri glavnega donosa. Pašnih rastlin v tem času je zelo malo. Na polju obletavajo čebele najbolj buče in fižol. Nekoliko več bere jim nudi gozd, kjer se razcvita mnogo zapoznelih cvetic, in pa krhlika. Ozkolista lipa je sicer že odprla cvetove, a ne med vsako leto enako. Teh dreves je v naših krajih od leta do leta tudi manj. Ponekod naneso čebele od pravega kostanja precej, zlasti obnožine. Med sam ni priljubljen, ker greni.

Srečnejši so čebelarji tam, kjer ob tem času med gozd. Jelka in smreka nudita dovolj sladke bere, ki pa ni prikladna za prezimovanje. Zato previden čebelar tak med pravočasno iztoči tudi iz plodišča. Kjerkoli točenje ni možno zaradi zalege, pa si pomagamo z delnim prestavljanjem.

Zaradi manjšega donosa nastane tudi v plemenjaku nekaj premor. Matica ne zalega več tako obilno in mnogokrat z zaleganjem popolnoma preneha, posebno tam, kjer čebele v gozdu ne najdejo izdatnejše paše. Ta zastanek v zaleganju pa ni v korist naprednega čebelarja. Blížata se še otava in ajda, zlasti ta je naš glavni up. Ob ajdi morajo biti plemenjaki živalni, da lahko nabere zimsko zalogo in še več. Zato previden čebelar že sedaj skrbi, da ima matica dovolj prostora za zaleganje. Poseči mora zopet v čebelno gnezdo in od pomoči stiski. Posebno previdni moramo biti tam, kjer paša popolnoma preneha zaradi suše. Tam ne preneha samo matica z zaleganjem, tam nastopa tudi pomanjkanje in treba je pokladati. Sedaj služijo dobro oni sati, ki jih nismo iztočili iz medišča.

V času, ko nudi narava od dne do dne manj bere, začenjajo panji odganjati trote. Pogled na drobne skrivljene čebelice, ki krepko »jahajo« tolste trote, je za nas precej vesel pogled, a tem bolj žalostna je resnica za prizadete trote. Tudi ta odgon je v zakonu narave globoko utemeljen, troti postajajo plemenjakom nepotrebni. Zato proč z njimi! Nekatera leta jih začenjajo izrojenci že sredi junija odganjati.

Kmalu se jim pridružijo prašilčki, nato šele pritisnejo plemenjaki - medarji. Odgon se zavleče nekatera leta daleč v poletje. Ta kruta vojna pa nam je v enem pogledu celo dobrodošla. Kot sem že omenil, se pojavlja odgon najprej pri izrojencih, prašilčkih in drugih (tretjeh). Vsi ti panji imajo razmeroma malo zaloge medu, zato krut ukaz: proč z nepotrebnimi jedci! Nepotrebni pa postanejo troti omenjenim panjem šele takrat, kadar se mlada matica oprášena srečno vrne v panj in začne z zaleganjem. Pri mnogih plemenjakih-medarjih pa lahko opazujemo, da dolgo nočejo odgnati trotov. Tu je treba pozornosti. Navadno tak panj prelega. Omenim naj le, da plemenjaki mnogo večkrat prelegajo, kot si mislimo. O tem dejstvu bi nam lahko povedali zanimive stvari oni izkušeni čebelarji, ki matice zaznamenujejo.

Panji sami brez škode za rod in donos v tem mesecu zamenjujejo matice.

Isto delo lahko opravljamo smotreno tudi mi. Obenem združimo s tem delom tudi nekaj poletni pregled panjev.

Vobče zamenjamo matice na dva bistveno različna načina: 1. Plemenjak naj izpodredi sam mlado matico. 2. Plemenjaku dodamo že oprášeno matico. Prvega načina zamenjave matic sem se dotaknil že v prejšnjem članku. Ta način z uspehom uporabljamo v juniju in v dobi obilnih rojev, vendar razmeroma malokrat, ker je zaradi obilice čebel težavnejša kontrola, kdaj začanja mlada matica z zaleganjem.

Sedaj v juliju običajno izmenjamo matice, da dodamo plemenjaku že sprašeno

letošnje. Je mnogo načinov, kot je mnogo praktikov. Izborno je opisal to zamenjavanje matic v lanskem letniku strokovnjak gosp. Peternel.

Jaz ravnam že nekaj let z uspehom tako: Imam potrebno število prašilčkov na tri sate A.-Ž. mere. V teh je zelo lahka kontrola, kdaj je začela mlada matica z zaleganjem. Kadar želim zamenjati plemenjaku matico starejšega letnika, ga vzamem iz plodišča in ga razpostavim na široko na dve kozici. Sat je oddaljen od sata, da se čebele počutijo osamele. Staro matico kar strem. Nato vzamem sate iz prašilčka in jih pomešam med že razpostavljene, vendar pazim na razdaljo, da se nikjer ne stikajo. Z razpršilnikom pihnem nekajkrat preko vsega malo sladke vode, ki sem ji pridejal dišave po janežu ali melisi.

Kadar sedaj sate devljem v plodišče, jih že urejujem za zimsko gnezdo. Izločim vse nelepo in slabo izdelano in pretemno satje. Prepričam se o množini obnožine, ki jo denem bolj na stranske sate. Tudi trotovina ne spada neposredno v gnezdo. Čebele so občutile na kozicah osamelost in se šumno spraše po panju. Enkrat samkrat sem dobil drugo jutro matico mrtvo na bradi.

Pri vsem delu moramo paziti posebno na to, da ne provzročamo ropanja, ki se zelo rado pojavlja v letih, ko ni bere. Tak poletni pregled nam kaže jasno sliko o stanju zaloge in kakovosti satja ter nam olajša poznejše delo v panju. Z zapiski pa se že sedaj pripravljamo na odbero plemenjakov za prihodnje leto.

Društvene vesti.

Razstava in sejem medu, voska in medenih izdelkov bo tudi letos v začetku meseca septembra na ljubljanskem velesejmu. Razstava bo urejena po istem načinu kakor do sedaj. Čebelarji bodo smeli proti majhni pristojbini sami prodajati svoje pridelke. Razstavni odbor vabi čebelarje-člane, da se prireditve v lastno korist

udeleže. Priglase sprejema društvo do 15. avgusta z natančno navedbo razstavljenih predmetov in njih množino.

Članarina. Še mnogo je zaostale članarine. Pozivljamo vse člane, da jo čimprej poravnajo.

Izvršena predavanja. Dne 24. aprila t. l. se je ob priliki ustanovnega občnega zborā

v Vnanjih Goricah vršilo tudi predavanje g. Bukovca. Predaval je o splošnem čebelarstvu. Udeležba 20 čebelarjev.

Dne 8. maja t. l. je predaval g. Peternel v Ljutomeru o vzreji matic in o rojih, popoldne pa demonstriral praktična opravila pri čebelnjasi v Cezanjevcih. Udeležba 32 čebelarjev.

V Paški vasi je predaval g. Peternel 35 čebelarjem dne 16. maja o pomenu matice za panj, o zaznamovanju matic, predstavljanju in združevanju.

G. prof. Verbič je predaval dne 22. maja t. l. na Blejski Dobravi o napakah čebelarjenja, o rojenju in predstavljanju. Predavanja se je udeležilo 21 čebelarjev.

Dne 29. maja je g. Peternel predaval v Vel. Nedelji. Govoril je o brezmatičnosti rojev, o vzreji matic, o čebelnih boleznih, o zaznamovanju matic. Zaradi izredno slabega vremena se je udeležilo predavanja le 10 čebelarjev.

V Šmarju pri Jelšah je predaval 5. junija t. l. g. Okorn, in sicer o predstavljanju, o vzreji matic in o splošnem čebelarstvu.

V Šmartnem pri Litiji je predaval dne 5. junija t. l. g. prof. Verbič. Govoril je o pitanju čebel — zasilnem in spekulativnem — in o zamenjavanju matic.

Vabilo k naročbi sladkorja za jesen. pitanje

Obveščamo vse podružnice in člane, da ima društvo dovoljenje za ponoven nakup sladkorja za jesensko pitanje čebel. Društvo mora sladkor odpoklicati iz tovarne najkasneje do konca avgusta, sicer dovoljenje zapade. Glede na to sporočamo:

1. Prijave in denar za sladkor za jesensko pitanje sprejema osrednje društvo do 15. avgusta. Naročila in plačila označite s pripombo »Za jesenski sladkor«.

2. Vsak čebelar naroči lahko poljubno množino sladkorja. Cena je 8 Din za kilogram, franko Ljubljana.

3. Sladkor bo zopet denaturiran s 3% ogljenega prahu, kakor pri zadnji dobavi.

4. Naročeno množino sladkorja je plačati vnaprej, ker mora tudi društvo plačati sladkor vnaprej.

5. Denar za sladkor mora dobiti društvo od naročnikov najkasneje do 15. avgusta.

6. Sladkor bomo delili članom konec avgusta, torej o pravem času za jesensko pitanje, kar je posebno važno.

K temu pripominjamo še sledeče. V pretekli zimi in pomladi so imeli čebelarji velike izgube. Smrt je kosila med čebelami kar na debelo. 20, 30, celo 50% družin je padlo ponekod. Vzroki so bili: nezadostna zimska zaloga zaradi slabe lanske letine; prezimovanje čebel na hojevem ali pa listnem medu; prepozna pomoč s sladkorjem. Društveni odbor stoji sicer na stališču, da je za čebele edino le med pravo živilo. Kadar ga pa primanjkuje, ali pa imajo čebele le hojev med, je treba seči po sladkorju. Dokazano je, da čebele bolje prezimijo na sladkorju, kot na slabem medu. Najboljša zimska zaloga za čebele je pol medu, pol sladkorja. Za vse tiste čebelarje pa, ki bodo imeli v panjih le hojev med, ni druge pomoči, kakor da ga nadomestijo s sladkorjem. Ob sladkorju ne bodo čebele postale griževe in tudi nozema se ne bo pojavljala v tako veliki meri.

Končno še pripominjamo, da je društvo spomladi razdelilo en vagon z ogljem denaturiranega sladkorja in da se je izkazal kot jako dober, brez vseh slabih posledic in da ni dobilo društvo nikakih pritožb.

ZAPISNIKI O SEJAH OŽJEGA ODBORA OSREDNJEGA DRUŠTVA

XII. seja dne 8. aprila 1932.

Navzočni: gg. predsednik Verbič, Arko, Babnik, Žnidaršič in Dermelj. G. Bukovec je bil zaradi bolezni odsoten.

G. predsednik je poročal o posetu pri banki upravi in pri ing. Podgorniku glede podpore za plemenilno postajo, Južovo knjigo itd. Intervencija žal zaradi pomanjkanja denarnih sredstev ni imela uspeha.

Tajnik je poročal o dobavi sladkorja za pitanje čebel. Ker je bilo doslej naročenega in plačanega okrog 6000 kg in ker ne kaže z naročilom odlašati, je odbor sklenil, da ga naroči en vagon za 10.000 kg v Osijeku. Manjkajoči znesek za kupnino založi začasno upravni oddelek. Odbor je naknadno odobril ceno sladkorju, in sicer 8 Din za kilogram franko Ljubljana, brutto za netto.

G. predsednik je poročal o seji »Zveze čebelarških društev«, ki se je vršila v Zagrebu.

Odbor je odobril stališče »Zveze«, naj se ministru predlaga, da uvede carino na vosek za tiste države, ki so določile visoko carino za izvoz našega medu. Zadevni dopis naj se »Zvezi« pošlje

takoj. Odbor je odobril potne stroške g. predsednika k seji »Zveze«.

O plemenilni postaji je poročal g. predsednik. Za postajo bomo potrebovali: čebelnjak z dvema A. Ž. panjema, stebričke pa prašilčke, posebne zabožke za pošiljanje družin, žico za ograjo, 25 prašilnikov in 50 transportnih zabožkov.

G. ravnatelj Arko je poročal o odmeri davka za DČ za leto 1931 in o garancijski in jamstveni listini, ki jo je poslalo osješko Čebelarstvo društvo.

Čebelarskega orodja, ki ga je ponudila tvrdka Majdič DČ, ne more kupiti, ker ne ustreza sedanjim potrebam.

XIII. seja dne 15. aprila 1932.

Navzočni: gg. predsednik Verbič, Arko, Babnik, Majer, Žnideršič in Dermelj. G. Bukovec je bil zaradi boleznih odsoten.

G. predsednik je pozdravil vse navzočne, posebno novega odbornika g. Julija Majerja, ki se je udeležil seje zaradi poročila o opazovalnih postajah.

Ta seja je bila le nadaljevanje prejšnje. Zato je g. ravnatelj Arko nadaljeval s svojim poročilom o zadevah Društvene Čebelarne.

Račun Jugoslovanske tiskarne za tisk cenika znaša po končnem obračunu 5160 Din. Odbor je račun odobril. Odbor je potrdil naročilo 30 gonil za trcalnice pri Kunaverju. Po sklepu prejšnje seje je DČ poslala g. Gjorgjeviču v Beogradu 4 kozarce medu zaradi preizkave.

Tajnik je prebral zapisnik zadnje seje z dne 8. aprila, ki je bil odobren. Nato je poročal še o došlih dopisih.

Tajnik je poročal o stanju akcije za sladkor za pitanje čebel. Zadeva se je v redu in ugodno izvršila. Ko bo prodan ves sladkor, bo tajnik predložil odboru obračun.

Vodja opazovalnih postaj g. Majer je poročal o raznih zadevah, ki se tičejo postaj. Nekatero se je premestilo. Odbor je sklenil, da kupi dva nova toplomera. G. predsednik si bo nabavil lastno tehtnico, društveno tehtnico bo pa poslal v Bučo.

Tajniku je bilo naročeno, naj pošlje banski upravi zahvalo za uporabo avtomobila, ki ga je dala društvo na razpolago za dr. Phillipsa. Ministrstvu drž. železnic naj pošlje vlogo zaradi nakladalnega roka, to pa le, kolikor se tiče nakladanja čebel. Skuša naj doseči, da bo ministrstvo izdalo za nakladanje posebne predpise in podaljšalo nakladalni rok. Zadevna vloga naj se dostavi ministrstvu po »Zvezi čebelarskih društev«.

XIV. seja dne 22. aprila 1932.

Navzočni: gg. predsednik Verbič, Bukovec, Babnik, Žnideršič in Dermelj. G. Arko je bil zaradi boleznih odsoten.

Tajnik je prebral zapisnik zadnje seje z dne 15. aprila. Bil je odobren.

Pri obravnavi došlih dopisov je odbor odobril, da se podružnica Radeče ob Zidanem mostu, ki je svoj čas že delovala, a potem prenehala, zopet oživi in to na željo domačih čebelarjev. Tajnik je poročal o klubu Apis carnica.

Predsednik Verbič je poročal o plemenilni postaji. Pričakujemo dovoljenja Meščanske korporacije

čije v Kamniku, nato se bo takoj postavil začasen čebelnjak in preskrbele druge potrebnosti, da bo postaja lahko začela delovati.

G. Žnideršič je poročal o kontroli medu. Do prihodnje seje bo predložil osnutke etiket, plakatov, tiskovin, ki bodo za to akcijo potrebne. Kot dodatek v poslovniki o kontroli medu je bil sprejet še sledeči odstavek:

»Pred splošno uvedbo kontroliranja medu bo kontrolor izjemoma kontroliral med tudi v Društveni Čebelarni, dokler bo dobivala nekontrolirane.« To besedilo naj se vstavi v pravilnik.

Za izvedbo kontrole so za začetek določeni naslednji stroški: za zaščito varstvene znamke 750 Din, 1000 plakatov 2000 Din, 10.000 etiket 2000 Din, tiskovine in drugo 1000 Din, skupaj 5750 Din.

Dogovoriti se je še z vodjo DČ zaradi založbe in prodaje teh tiskovin. Cena kontroliranemu medu se je določila nekako za 3 Din višjo od dnevne tržne cene, za en gros prodajo pa 12 do 16 Din.

Predsednik Verbič bo pozvedel, kakšno stališče bo zavzel magistrat glede cen za kontroliran med. Ko bodo vse podrobnosti kontrole urejene, se bo vršil tečaj za kontrolorje.

Tajniku se je naročilo, naj pošlje »Zvezi« v Beograd dopis glede nabave kozarcev za med posebne oblike, ki naj bi potem bili uvedeni v vsej Jugoslaviji. Določena oblika kozarcev je neobhodno potrebna.

G. Žnideršič je predlagal, naj društvo prosi posestnika na bivšem Janševem domu v Zabreznici, naj nam izroči bruno v čebelnjaku, ki baje izvira še iz originalnega Janševega čebelnjaka.

Glede na dopis gosp. Strgarja glede članka o klubu Apis carnica bo g. Žnideršič priobčil v Slov. Čebelarju primeren članek.

XV. seja dne 29. aprila 1932.

Navzočni: gg. predsednik Verbič, Babnik, Arko, Žnideršič in kot gost dr. Podgornik. G. Bukovec je bil v delavnici za satje zadržan.

Tajnik je prebral zapisnik zadnje seje, ki je bil odobren.

K zapisniku je poročal predsednik, da bi po dobljenih informacijah dovolil Mestni magistrat za kontrolirani med, ki bi ga prodajali na trgu kvečjemu za 2 Din višjo ceno, kakor je običajna tržna cena.

Vodja DČ je izjavil, da je DČ pripravljena založiti tiskovine, etikete in plakate, ki so potrebni za izvrševanje kontrole medu.

G. Podgornik je prosil, naj bi odbor kaj ukrenil zaradi zatiranja nozeme. Predsednik je pojasnil bolezen in izrazil svoje mnenje zaradi njene opasnosti. Pripravljeno ima navodilo o zatiranju čebelnih boleznih, ki ga bo društvo založilo.

Predsednik je poročal o posetu v Kamniku in Kamniški Bistrici zaradi plemenilne postaje. Z Meščansko korporacijo v Kamniku je zadeva urejena. Odbor je odobril vse zahteve, ki jih je korporacija stavila v svojem pismu, in sicer glede velikosti prostora (ki meri 12 × 14 m), dalje glede najemnine, ki bo znašala letno 100 Din, glede ograje itd. Za ograditev bo potrebnih nekaj kolov in žice, kar bo stala približno 400 Din.

Vesti iz podružnic.

Podružnica v Gorjah. Vse v cvetju. Novi upi in novo pričakovanje! Marsikateri plemenjak se je sicer preselil v večnost, ostali pa so vse sile posvetili novemu delu, novemu življenju.

27 čebelarjev se nas je zbralo na binkoštni ponedeljek pri Groblarjevem čebelnjaku. Predsednik osrednjega društva g. prof. Verbič je na prav ljubezniv način pokramljal z nami o raznih čebelar-

skih zadevah. Še več takih sestankov in podružnica bo imela lepše uspehe, nego jih je imela dosedaj. — Tajnik.

Podružnica v Podpeci je imela občni zbor dne 17. januarja t. l. Zapisnik zadnjega občnega zbora je bil odobren. Iz poročil funkcionarjev je razvidno, da je podružnica kljub splošnim slabim gospodarskim razmeram napredovala. Nabavila si je nov voz za prevoz čebel na ajdovo pašo. Pregledovalca računov sta našla blagajno v najlepšem redu. Izvoljen je bil nov odbor: Pajenk Jakob, rud. nadpaznik, za predsednika, Košutnik Lekš, rudar, za namestnika, Mihev Ivo, učitelj, za tajnika, Žunter Ivan, rudar, za blagajnika; Golob Jože, Praper Ivan, posest. sin., Očepek Marko, rudar, pa za odbornike. Izstopila sta dva člana, eden je umrl, pri-

stopili so pa nanovo trije člani, tako da šteje podružnica zopet 18 članov.

Tajnik je poročal o čebelnih boleznih in kako jih spoznamo. Sklenjeno je bilo, da naročimo za vse člane čebelarke znake. Razpravljali smo še o več predlogih, ki se tičejo podružnice in izboljšanja čebelarstva našega kraja. — Mihev Ivo, tajnik.

Podružnica v Selnici-Rušah priredi v Selnici ob Dravi svojo drugo vrtno veselico dne 3. julija t. l. na Doplerjevem vrtu. Začetek točno ob 15. Vstopnina 4 Din. Želimo, da bi to prireditve obilno posetili vsi bližnji pa tudi oddaljeni čebelarji. Čisti dobiček je namenjen za odplačilo že naročenih čebelarskih strojev, katere bo podružnica posojevala svojim članom. Veselica bo propagandnega značaja. — Lovrenčič, tajnik.

Drobiž.

† **Profesor Ivan Kristan**, ki je bil velik ljubitelj čebele, je pretekli mesec v Mariboru umrl. Naj v miru počiva!

Še en orjaški kostanj. »Slov. Čebelar« je v letošnji 3. številki poročal o orjaškem pravem kostanju, ki bržkone v Sloveniji nima para. Toda kostanj, ki stoji na posestvu g. Alojzija Koželja v Mevcah pri Krki, je pa le še večji junak kakor zgoraj omenjeni. Okoli debla meri 4 m 85 cm. Tik njeга raste drugi kostanj, ki je za polovico drobnejši. Oba rasteja kljub visoki starosti zelo živahno in sta zelo rodovitna. Krošnji imata tako velikanski, da sta zares v kras posestvu in da vzbujata zanimanje tujcev. Zanesljivo je, da lastnik ne bo pustil dreves pod sekiro, ker mu rode obilo zlahtnega sadu. Poleg tega imajo na obeh čebele dobro pašo. Anton Babnik iz Velike Loke.

Pozor pri delu v panju na matičnike! Pri panjih, ki goje mlade matice, moramo biti zelo previdni, kadar jemljemo zaležene sate iz njih. Nerodnežu se dostikrat pripeti, da pri tem poškoduje že godne matičnike, ker ne odmakne dovolj sosednjih satov. Pri tem zadene kak matičnik ob sosednji sat in se s konca stlači, pa je izgubljen. Zato — previdnost!

Slaba paša na akaciji. Prijatelj iz Beograda mi je pretekli mesec sporočil, da je bila paša na akaciji bolj slaba. Nagajalo je vreme, pa tudi čebele so bile še preslabe, da bi mogle izkoristiti pašo. Ker je akacija (robinija) po mnogih krajih Srbije, Banata in Slavonije glavna paša, ki je od nje odvisen ves čebelarski uspeh, se ne bodo omenjeni kraji letošnje leto mogli šteti med dobre. Cvetličnega medu bo torej bolj malo v Srbiji.

Prevelika vnema. Nekemu panju sem strl staro matico, da si izpodredi novo. Šest dni potem sem ga pregledal, da podrem vse nepotrebne matičnike. Našel sem jih kar 27, pa vsi skupaj niso bili vredni enega poštenega. Toliko matičnikov v enem panju še ne pomnim.

Narejenim rojem dajmo medu in vode! Kadar delamo roje z zalego, moramo uvaževati, da odlete vse stare čebele v svoj panj. Pri roju ostanejo le mladice, ki še nikdar niso zapustile panja. Roj pa potrebuje medu in vode za mlado zalego. Kje naj to dobi, ako mu čebelar ne postreže? Mlade čebele začnejo šele čez 8 dni brati, do takrat pa moramo roj preskrbeti z vsem, kar potrebuje: z medom obnožino in z vodo. Ako nima medu, mu moramo dati kak sat, ki je zanesen. Vodo nalijemo v prazen sat, ki ga postavimo tik ob zalegi. Iz starca mu dodajmo še sat z obnožino. Le ako roj dobro preskrbimo z vsem potrebnim, si bo vzredil lepo matico in se kmalu opomogel. Narejeni roji so tem bolj podpore potrebni, ker so delo človeških rok, ki nasilno posegajo v zakone čebelne narave.

Zakaj stara matica z rojem lahko izleti. Oprašena matica, ki obilo zalega, ima tako razvite jajčnike, da se ne more dvigniti v zrak za daljši polet. Da pa more z rojem iz panja, poskrbe čebele same. Nekoliko dni pred rojenjem jo začnejo postiti. Nudijo ji samo toliko hrane, kolikor je potrebuje za življenje. Jajčniki zaradi tega nehajo živahno delovati, zadek ji splashne, postane vitek in matica postane sposobna za let. Čim začne roj v novem domu staviti satje, začno čebele matico obilno pitati in kmalu je zopet sposobna, da nese jajčeca ves dan brez počitka.

Uvoz medu v Avstrijo iz Jugoslavije je znašal lani 209 q. Glede množine je naša država na sedmem mestu. Največ medu je prišlo iz Ogrske (1504 q) in iz Rusije (1067 q).

Varčevanje pri čebelarstvu mora biti glavno načelo vsakega naprednega čebelarja. Izogibajmo se slehernih nepotrebnih stroškov, ne uganjajmo pa skopuštva pri najpotrebnejših stvareh. »Moderni« čebelarji ne znajo več opravljati čebel z malimi pripomočki. Niso srečni, če nimajo za celo delavnico raznega večinoma nepotrebnega orodja, ki leto za le-

tom prazni čebelarjevo denarnico. Ne izmeta-
vajmo denarja za potreščine, ki brez njih
lahko opravljamo delo. Te stroške si lahko
prihranimo, zato pa strezimo čebelam, kadar
so v sili. Bo več koristi!

Načrt čebelarskega zakona je izdelan. Hr-
vatsko slav. pčelarsko društvo v Osijeku je
nedavno brzojavno prosilo za uveljavljenje
čebelarskega zakona za Jugoslavijo. Sedaj je
prejelo od kmetijskega ministrstva obvestilo
(št. 16.699/III z dne 11. aprila t. l.), da je na-
črt zakona izdelan (»Hrvatska Pčela« št. 6
l. 1932).

Žal, da kljub ponovnemu zagotovitvi odloču-
jočih činiteljev naše društvo ni prejelo osnut-
ka zakona, da bi lahko stavilo kake izpremi-
njevalne predloge. Prav bi bilo, da ponovno
poskušamo to doseči, da ne bo prepozno. Po
toči ne pomaga zvoniti.

Naš prijatelj gosp. Ivo Antonioli v Splitu
piše v letošnji 6. številki beograjskega »Pčelara«,
da čebelarjenje s satnikom preko 20 cm nima
nikake zveze s prirodnim, praktičnim in naj-
uspešnejšim načinom čebelarjenja po
ameriškem načinu. A.-Ž. panji, v katerih v
Sloveniji najbolj čebelarijo, so omejene
vsebine, ker imajo eno samo plodišče in eno
samo medišče. Zato ta sestav panja in način
čebelarjenja v njem nima nikake zveze z ame-
riškim sestavom panjev in z ameriškim čebel-
larjenjem.

Naj nam gosp. Antonioli pojasni, čemu bi
nam bili dve plodišči, ko imajo naši čebelarji
že v enem na 10 satih take močne družine,
kakršnih gosp. Antonioli morda še v svojem
življenju ni videl. Kaj nam je treba dveh me-
dišč, če smo obilo poplačani za ves trud, ako
imamo eno polno? Če je sila, ga pa prav tako
po »ameriško« izpraznimo, kakor bi ga gosp.
Antionioli v svojem edino zveličanem panju.

Za nami so časi, ko smo se pulili za centi-
metre pri velikosti satnikov. Praksa je po-
kazala, da je uspeh pri čebelarstvu odvisen
predvsem od močne družine v primernem pa-
nju in pa od dobre paše, šele potem pa od
čebelarjeve spretnosti in od sestava panja.
Pri nas se izvrstno obnašajo A.-Ž. panji, ame-
ričani pa ne, ker niso za prevažanje in ker jih
zaradi obilnice padavin (1800 mm na leto) ter
pomanjkanja zemlje ne moremo razpostavljati
na planem.

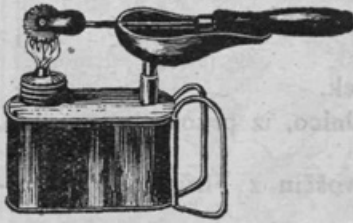
Ako se pa v drugih krajih naše domovine
bolje obnašajo panji ameriškega sestava, se
zaradi tega prav nič ne bomo razburjali in pi-

sarili, da ameriški panji niso dobri. Komur je
všeč Zanderjev panj, naj pa v njem čebelari.
Nesmisel pa je, ako skuša kdo uveljaviti kak
sestav panja, ki mu je slučajno pri srcu na
rovaš panjev drugih dobrih sestavov. Na-
men je preveč prozoren, zato se s takim načinom
propagande ne moremo sprijazniti.

Zanimive ugotovitve o nozemi. Dr. veterinar
Seidel je objavil v »Leipziger Bztg« članek o
nozemi, v katerem dokazuje na podlagi šte-
vilnih preiskav, ki jih je izvršil drž. biološki
zavod v Berlinu-Dahlemu, da nozema zaje-
dalec lahko napade zdravo čebelno družino,
živi v njej dolgo časa, ne da bi povzročil kake
vidne škode. V nekaterih družinah se pa za-
jedalec čez zimo zelo razmnoži. Čim bolj se
bliža pomlad, tem več jih je v čebelnem čre-
vesu, kajti množitev je odvisna od množine
dela. Čim bolj se množi delo v panju in izven
njega, tem nagleje se zajedalec množi, vse to
pa ne da bi bil panj okužen na ta način, da bi
čebele prinesle zajedalce od zunaj v panj.
Mnogo močno obolelih panjev
ozdravi samo od sebe.

Ugotovljeno je, da nozema zajedalec ni edi-
ni vzrok, ki ustvarja v panju tisto bolezensko
stanje, ki mu pravimo črevesna kuga čebel,
marveč, da je temeljni vzrok nozeme v kata-
strofalni obliki iskati v dispoziciji čebelne
družine, oziroma v škodljivih vplivih, ki pri-
pravijo družino v tako stanje, da se nozema
zajedalec lahko uveljavi z uničujočo silo. Slabo
dispozicijo pa ustvarjajo znani in neznanji čini-
telji: slabo vreme, slaba paša, sla-
ba oskrba čebel, zlasti lakota,
slaba lega čebelnjaka, neprimer-
no zazimljanje, zlasti pa slaba
zimska hrana.

Čebelarski napredek na Ruskem. Ruska pet-
letka je upoštevala tudi čebelarstvo. V tej
dobi se je število panjev pomnožilo od 5 mili-
jonov na 10. Izvoz medu je narasel od 50.000
ton na 200.000. Te številke veljajo samo za
evropsko Rusijo. Pridelek medu se je tako
zelo povečal, da prav resno ogroža izvoz iz
drugih dežel (n. pr. Nove Zelandije). Pobuda
prihaja iz čebelarskih zavodov, od katerih
je najznamenitejši v Izmalovi, ki ga vodi prof.
Koževnikov, znanstvenik svetovnega slovesa.
Čebelarji po najnaprednejših načinih z naj-
boljšim materialom. Ruski med, ki ga pride-
lujejo novodobni tamošnji sužnji, bo postal v
kratkem resna nevarnost za čebelarstvo v
drugih državah, kjer je delo svobodno in kjer
delavci delajo za plačilo. Bull. de Soc. Rom.



Št. 85. Svetiljka
za zalivanje satnic in za
razgrevanje kolesca,
»Grazejeva«.



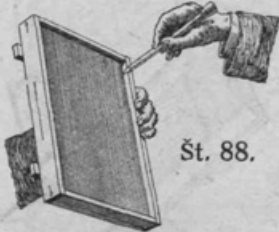
Št. 86. Šilo
za vrtanje luknjic v satnike.



Št. 87. Gorilec
za razgrevanje kolesca.



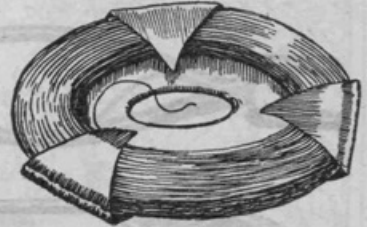
Št. 88. Cevka
za pritrjevanje satnic
z voskom.



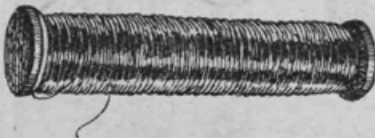
Št. 88.



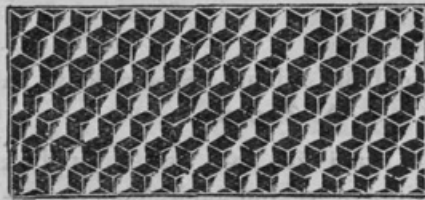
Št. 89. Topilnik za vosek z
gorilcem, za pritrjevanje
satnic z voskom:
a) brez cevke (št. 88);
b) popolna garnitura.



Št. 90. Žica, pocinjena, za
pritrjevanje satnic, v plo-
čevinastem zvitku.



Št. 91. Žica, pocinjena, za
pritrjevanje satnic, na le-
senem vretencu.



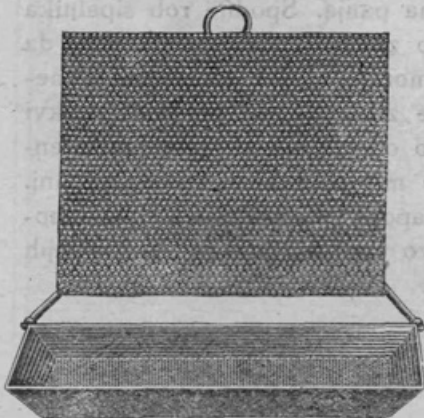
Št. 92. Satnice iz zajamčeno pristnega čebelnega
voska.

V naši tvornici izdelujemo satnice iz čistega svetlorumene-
ga voska pod nadzorstvom društvenega funkcionarja veččaka. Pred
podelavo v satnice vosek na poseben način razkužimo in z raz-
nimi pripomočki preskusimo.

Satnice za A. Ž. panje v velikosti 38×23 imamo vedno v
zalogi. Izdelujemo seveda tudi satnice drugih mer in prosimo, da
jih naročite po možnosti vsaj do konca marca meseca.

Vosek v zameno za satnice sprejemamo samo do 15. aprila,
toda le s pogojem, da je pristen, lepe rumene barve in čist (brez kaleža). Zažganega in nečistega voska
v zameno za satnice ne sprejemamo. Take pošiljke dajemo pošiljalcu na razpolago.

a) Brez zamene za vosek; b) v zameno za vosek.



Št. 93. Stiskalnica za satnice, ročna.

V zalogi imamo stiskalnice za satnice A. Ž.
mere 40×25 cm.

Na željo dobavimo v treh tednih tudi sti-
skalnice drugih mer.

Št. 94. Žveplalnik za satje.

Neobhodno potreben vsakemu čebelarju, ki
hrani satje čez zimo v omarah ali zabojih.

Št. 95. Žveplen trak za žveplanje satja,
uporaben tudi za žveplanje vinskih sodov:

a) 1 zavoji; b) 10 komadov.

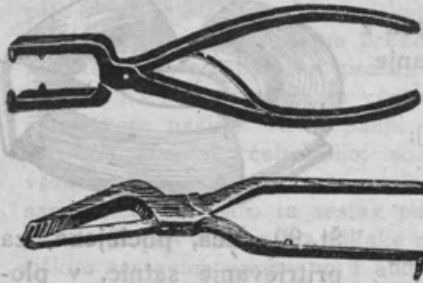




Skupina E. Potrebščine za kuho voska.

- Št. 101. Načrt za Virijentovo (Pavlinovo) stiskalnico za vosek.
 Št. 102. Veliki vijak z matico in ročico za Virijentovo stiskalnico, iz prvovrstnega jekla, skrbno izdelan v specialni tvornici za stroje.
 Št. 103. Vreča iz močnega domačega platna za stiskanje voščin z Virijentovo (Pavlinovo) stiskalnico.
 Št. 104. Zbiralnik za vosek.
 Pri kuhi voska potrebujemo to posodo, da vanjo vlivamo vosek in vodo, ki pritekata izpod stiskalnice. Zbiralnik je v vsem podoben ozkemu točilu brez koša. Napravljen je iz močne bele pločevine. Pri dnu je velika pipa iz medu, da lahko vodo odtočimo.
 Št. 105. Zajemalka za vosek, prav pripravna in potrebna za zajemanje in vlivanje čistega voska pri kuhi.

Skupina F. Pripomočki za delo v panju in zunaj njeга.



Št. 111. Kleščice za sate v A. Ž. panju.

Št. 112. Kleščice za sate v panjih s prečnim delom (dunajski panji, pavlinovci in drugi).

Št. 113. Kozica, sklopna, za odlaganje satov.



Št. 114. Sipalnik »Ideal« (Stojkovičev) za A. Ž. panj.

Kakor pravi že ime, je ta sipalnik idealna priprava za ometanje čebel. Preden ga pritrdimo k panju, odstranimo deščico pri spodnjem okencu. Nato ga potisnemo k okencu in pritrdimo z vijakoma k stranicama panja. Spodnji rob sipalnika mora dobro zapirati odprtino okenca, da čebele ne morejo uhajati ob strani. Ometene čebele zdrknejo po poševni ploskvi sipalnika do odprtine pod spodnjim okencem ter se mirno in hitro spraše v panj. Premična zapora pri žrelu sipalnika omogoča njegovo uporabo tudi pri A. Ž. panjih na 10 satov.

